

αγιΐδια ἐς ολισμένα με ταινίας καὶ με ἄνθη περιφέροντο ἀγαλῆδόν, καὶ τὰ πλήθη ἐσωρεύθησαν περὶ τοὺς πωλοῦντας κόκκινα ὠά, τυρόν καὶ πλακούντια.

Ἐφθασε καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ Πάσχα, ἡμέρα θορύβου καὶ σάλου, καὶ ταραχῆς. Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν περὶ χωρίων, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία συνέρρευσαν εἰς τὴν μητρόπολιν, καὶ καταλύσαντες εἰς καπηλεῖα συνευωχοῦντο καὶ συνευφραίνοντο. Καθ' ὅλην τὴν διακαινήσιμον τὰ περίχωρα ἦσαν σχεδὸν ἔρημα· θελήσας νὰ ἐπισκεφθῶ μετὰ τινων συνοδοιπόρων μου τὴν Πομπήταν, μόλις εὔρηκα ὁδηγόν. Ἀφοῦ ἐθαυμάσαμεν τὰ μνημεῖα τῆς νεκροπόλεως ἐκείνης, διευθύνθημεν πρὸς Σάλερνον δι' ὁδοῦ ὀρεινῆς, καθ' ἣν ἀπηντήσαμεν πολλοὺς χωρικοὺς τραγωδοῦντας καὶ φέροντας στεφάνους ἐκ κοτίνου. *Buona Pasqua . . . Buona Pasqua, Signori!* εὐτω πως μᾶς ἐχαιρέτισαν ἅμα ἰδόντες ἡμᾶς, περιορισθέντες εὐτυχῶς εἰς τοῦτον μόνον τὸν ἀσπασμόν. Ἐτρεμον ἀπὸ τὸν φόβον μου μὴ πάθω ὅ,τι με συνέβη τὸ 1828 κατὰ τὴν Περιβόλαν τῆς Αἰγίνης, τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ὅτε, περιπεσὼν εἰς ἑκατοντάδα ναυτῶν ἐπαναλαμβανόντων θορυβωδῶς τὸ Χριστός βοσκρὲς, ἐδιάσθη, ἐπὶ ποιῆ γρονθοκοπήματος, νὰ ὑποβάλω τὰς παρειάς μου εἰς ἄλλην φρικτοτέραν, εἰς τὸ νὰ δεχθῶσιν ἀνὰ τρία φιλήματα ἀφ' ἑκάστου τῶν οἰνοφλύγων ἐκείνων ἑορταστῶν τῆς Ἀναστάσεως. Μετ' ὀλίγον εἶδομεν τὸ Σάλερνον, ἐξ ἑνὸς μὲν στολιζόμενον ἀπὸ λειμῶνας καὶ λιβάδεια, καὶ ἐξ ἄλλου βρεγόμενον ἀπὸ τὴν θάλασσαν.

Ὅταν ἐφθάσαμεν ἐκεῖ, ὁ λαὸς, συμπιεζόμενος εἰσέβρεεν ὡς χεῖμαρρος εἰς τὰς ἐκκλησίας. Μετὰ μικρὰν δὲ διαμονὴν, ἰπεύσαντες ἐκ νέου, καὶ ἀμφιβάντες τὸν Σίλαριν, κατελύσαμεν εἰς χωρίον ζητοῦντες ξενοδοχεῖον. Ἀλλὰ ξενοδοχεῖον δὲν ὑπῆρχε, καὶ καλὸς τις ἱερεὺς, συνεθυμῶν μετὰ τῶν ἐνοριτῶν του, μᾶς ἐπροσκάλεσε νὰ συμμεθεξώμεν τοῦ γεύματός του. « Ἐὰν ἔχη, μᾶς εἶπεν, ὄρεξιν ἡ εὐγενεία σας δὲν θὰ δυσκολευθῆ νὰ χορτάσῃ ἀπὸ τὰ φαγητά μας· ὅ,τι ἔχομεν, εἶπε, τὰ βλέπετε ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν. » Ἡ εὐγενεία μας ὅμως δὲν εἶχεν ὄρεξιν, ἀλλὰ βουλιμίαν. Ἐκαθήσαμεν ἑκατέρωθεν τοῦ ἐστιατορός μας, καὶ κατεβροχθίσσαμεν μακαρόνια, κρέας ἐρίφειον, ὠά καὶ τυρίον· τὸ ἐρίφειον κρέας εἶναι τὸ κλασικὸν φαγητὸν τῶν Νεαπολιτῶν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, ὡς παρ' ἡμῖν τὸ ἀρνίον. Δυστυχέστατος ὅστις δὲν ἔχει ἐν τοῦλάχιστον τεταρτημόριον ἐπὶ τῆς τραπέζης του! Κατ' ἀρχὰς οἱ συμπόται, συσταλέντες ἀπὸ τὴν παρουσίαν μας ἐσιώπων· μετ' ὀλίγον ὅμως ἀνέλαβον τὴν πρώτην παιδρότητα, καὶ ἀνθαμιλλώμενοι ἐγκωμιάζον ἕκαστον φαγητὸν, καὶ μάλιστα τὸ *sprezzato*, ἦτοι τὸ ἐψητὸν ἐρίφειον· διότι, καθὼς ἔλεγον, δὲν εἶχον φάγει κρέας ἀπὸ τῶν Χριστουγέννων. Ἀπερίγραπτος ἦτον ἡ εὐθυμία των· ἐγγέλων ὡς παιδία ἀθῶα, καὶ ὁσάκις ὁ Σαλέρνειος ἀνθοσμίας κατέψυχε τὸν λάρυγγά των, ἐλύοντο ὅλα τῆς γλώσσης των τὰ δεσμά, καὶ ἡ εὐγλωττία των καθίστατο ἀτελεύτητος. Ὅλα τὰ ἀνέκδοτα τοῦ χωρίου, ἀρχαῖα καὶ νεώτερα, καλὰ καὶ κακὰ, ἐκυκλοφόρου ἀπὸ στόματος εἰς στόμα, μετὰ σχολίων, καὶ προσθηκῶν, καὶ ἐπιδιορθώσεων.

Πρὸς τὸ τέλος τοῦ γεύματος μυρίαί φωναὶ ἀντήχησαν, καὶ τὴν σύγκρουσιν τῶν ποτηρίων διεδέχθησαν ἄσματα, καὶ μουτικῆ, καὶ χορὸς ζωηρότατος, ὀνομαζόμενος *tarantella*. Τὸ ἑσπέρας, ὁ κώδων ἐκάλεσεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοὺς πιστοὺς, ὅπου ὁ ἱερεὺς ἐπεδαψίλευσε τὴν εὐλογίαν του. Ἐνθυμοῦμαι μὲ ἀληθῆ πόθον τὴν νύκτα ἐκείνην· ἡ ἐπωχρος λάμψις τῆς σελήνης, ὁ γλυκύτατος ζέφυρος, οἱ γραφικοὶ καὶ χλοανθεῖς λοφίσκοι, ἡ σύμμικτος βοή τῶν ἀνδρικῶν καὶ γυναικείων φωνῶν καὶ ἄσματων, τὰ ἀπλὰ καὶ ἀβραμιαῖα ἐκεῖνα ἤθη, ἐμάγευσαν τὴν φαντασίαν καὶ κατέθελξαν τὴν καρδίαν μου.

Τὴν ἐπιούσαν ἐπεστρέψαμεν εἰς Νεάπολιν.

N. Δ.

ΞΥΛΟΓΡΑΦΙΑ.

Ὅτι ἡ εἰκονογραφία, εἰσαγομένη εἰς τὰ συγγράμματα, καὶ μάλιστα τὰ περιοδικά, δὲν εἶναι ἀπλοῦν μόνον τῶν ὀφθαλμῶν ἐντρυφήμα, περὶ τούτου οὐδεὶς ἀμφιβάλλει σήμερον· διότι, καθὼς τὰ δράματα γίνονται καταληπτότερα παριστάμενα ἐπὶ τῆς σκηνῆς, οὕτω καὶ ἡ ζωγραφικὴ, περιγράφουσα λεπτομερέστερον, ψηλαφητότερον τὰ ἀντικείμενα, ὑποβοηθεῖ τὴν διάνοιαν εἰς τὸ νὰ ἀντιληφθῆ εὐκοπώτερον, καὶ μετὰ πλειοτέρας ἀκριθείας αὐτῶν. Ἡ ὠφέλεια δὲ αὕτη, τοσοῦτω ἀπεδείχθη ἀναμρισητήτος καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, ὡς, παρὰ τὸ πλῆθος τῶν μετ' εἰκονογραφικῶν δημοσιευομένων περιοδικῶν φύλλων, ὀλίγοι συγγραφεῖς δραματικοὶ καὶ μυθιστοριογράφοι δὲν ἐξεδόθησαν εἰτέτε περίλαμπροι, — *illustres* —, ὡς λέγουσιν οἱ Γάλλοι.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Πανδώρα, φιλοτιμηθεῖσα μετὰ τῶν πρώτων νὰ πολιτογραφῆσῃ καὶ νὰ καταστήσῃ κοινοτήραν ἐν Ἑλλάδι τὴν ἐκ τῶν εἰκονογραφικῶν ὠφέλειαν καὶ τέρψιν, ἐφρόντισε μὲν νὰ φέρῃ ἐκ Γαλλίας πολλὰς εἰκόνας ὅπως κοσμήσῃ τὰ φύλλα αὐτῆς ὅ,τι μάλιστα, ἀλλὰ συγχρόνως ἠθέλησε νὰ ἐμψυχώσῃ καὶ ἀναπτύξῃ τὸ ἐφ' ἑαυτῆ τὴν τέχνην ταύτην καὶ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἐν τῇ ἐνταῦθα Πολυτεχνικῇ σχολῇ, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀξίου ἡμῶν συμπολίτου Κ. Κουτανζόγλου, μετὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἀσκεῖται καὶ ἡ Ξυλογραφία. Διὰ τοῦτο, μὴ φρισηθεῖσα τῆς ἀδρότερας Δαπάνης, ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν γλυφίδα ἑνὸς τῶν ἰκανωτέρων Ἑλλήνων Ξυλογράφων, γυμνασθέντος ἐν ἐκείνῳ τῷ καταστήματι, πολλὰς τῶν εἰκόνων ἃς ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ πρώτῃ ἐτησίᾳ αὐτῆς περιόδῳ, καὶ ἐλπίζει ὅτι δὲν θέλει καταγνωσθῆ αὐτῇ καύχησις ἂν εἶπῃ, ὅτι πολλὰς, οὐδ' ὁ γεγυμνασμένος ὀφθαλμὸς δὲν θέλει διακρίνει εὐκόλως ἀπὸ τῶν Γαλλικῶν.

Τοιαῦται εἶναι ἡ τοῦ ἀεροστάτου τοῦ Πετίνου, τῶν Δελφίνων, τοῦ Ἄντρου τῶν προφητῶν, τοῦ Χαμαιλέοντος, τοῦ Οὐραγκουτάγκου, τοῦ Ἡλεκτρικοῦ τηλεγράφου, τοῦ Ῥοβινσῶνος, τοῦ Βιλαρδουίνου καὶ τοῦ ἱπποτικοῦ ἀγῶνος, τῶν Μακροκέρων ἐντόμων, καὶ τινες ἄλλαι, ὅλαι φιλοτεχνηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Π. Σκιαδοπούλου, περὶ οὗ ἐμίλησεν ἡ Πανδώρα ἐν τῷ ΙΑ'.

φυλλαδίω. Φρονοῦντες δὲ ὅτι ἡ ἀμίλλα τρέφει τὰς προτοχὴν ἐπὶ τῆς προόδου καὶ τῆς ὠφελείας τῆς ἀξιο-
 τέχνας, παρεδέχθημεν ἐπίτηδες καὶ τινῶν ἄλλων νέων λόγου ταύτης τέχνης ἐν Ἑλλάδι, καὶ ὅτι ἴσως θέλει
 τεχνιτῶν ξυλογραφήματα, οἷον τὸ τοῦ Κροκοδείλου, εἴτε φρονιτίς, εἴτε ὑπὸ τῶν οἷς ταῦτα μέμνηται, εἴτε

γαστρίαν ὑπὸ Γ. Γεωργιάδου, καὶ τοῦ Ὄρφερ ὑπὸ ὑπὸ ἄλλων φιλογενῶν, περὶ τῆς ἐν Εὐρώπῃ τελειοποι-
 Γ. Παναγιωτάκη, ὅπως καταδείξωμεν τὴν σχετικὴν ἤ τῆς τῶν δοκιμωτέρων κἂν ἐκ τῶν τοσαῦτα ὑπε-
 ἐκάστου πρόσδον, καὶ διαγείρωμεν διὰ τῆς δημοσιό σχομένων τούτων νέων.

—=0=—

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Ἐνέκδοτον Νεαπολιτικόν.

Παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν ἐκ Νεαπόλεως εἰς Σάλερνον, ἐξ ἀσιστερῶν, κείνται ἐρείπια ὠραίας ἐπαυλίδος. Οἱ κῆποι, ὑποβασταζόμενοι ἀπὸ ἀψίδας τῶν ὁποίων οἱ τοῖχοι σώζονται καὶ σήμερον, συγκοινωνοῦσι διὰ κλιμάκων πλατυτάτων, ἐπὶ δὲ τοῦ ὑψηλοτέρου μέρους αὐτῶν ἀναπηδῶσι κρουνοὶ ὕδατος διαγούσης, οἷτινες, καταπίπτοντες ὡς καταβράχται, φθάνουσιν εἰς τὴν

τῆς τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐκδίδομεν καὶ σήμερον τέσσαρας εἰκόνας νέων ξυλογράφων Ἑλλήνων, χαραχθεῖσας, τῆν μὲν εἰκονίζουσαν τὴν ἐν τῇ ἐβδόμῃ ταύτῃ ἑορταζομένην ἀγίαν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τὴν παριστῶσαν τὸν Εὐαγγελισμόν, ὑπὸ Γ. Γραμμαντάου, τὴν δὲ τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ἵπποκόμου ὑπὸ Ἡλία Μελαχούρη, καὶ τὴν τοῦ Γαλλικοῦ ἀλεκτορος ὑπὸ Β. Βουλίχη. Τὴν αὐτὴν δὲ δικαιοσύνην θέλομεν ἀποδώσει διὰ τῶν ἐπομένων φύλλων καὶ πρὸς ἄλλους τῶν δημοτέγων αὐτῶν, ἐπ' ἐλπίδι ὅτι θέλει προσκληθῆ ἡ κοινὴ